

Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys r.y.
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2010

1. Hallitus

Ajalla 1.1.-31.12.2010 puheenjohtajana toimi Pentti Zetterberg, varapuheenjohtajana Heikki Pönnkä, sihteerinä Janne Leppänen, rahastonhoitajana Timo Karkiainen, jäsen- ja tiedotussihteerinä Pirita Latja ja muina jäseninä Hannu Lehtoranta, Janne Koskinen ja Roni Väisänen. Hallitus kokoontui kuusi kertaa käsitellen yhteensä 72 § verran asioita. Lisäksi vaihdettiin aktiivisesti sähköpostiviestejä hallitusasioiden merkeissä.

2. Toiminta

2.1 Kokoukset ja tapahtumat

Kuukausikokouksia pidettiin kuusi, joista maaliskuun ja marraskuun kokoukset olivat sääntömääräisiä vuosikokouksia. Kuukausikokousten ohjelmassa oli virallisten kokousten lisäksi neljä esitelmää tai kuvaesitystä. Kuukausikokouksiin osallistui yhteensä 90 henkilöä.

- 24.02. Kuvaesitys Madagaskarilta, Janne Koskinen (10)
- 11.03. Vuoden lintu kuikka, Lehtonen (PKLTY+P-K:n LSP) (43)
- 31.03. Kevätvuosikokous (7)
- 28.04. Vuoden lajit: kuikka ja kaakkuri, Heikki Pönnkä ja Harri Kontkanen.
Lintuatlas, Hannu Lehtoranta (12)
- 27.10. Selkälökin sateliittiseurannat, Risto Juvaste (9)
- 24.11. Syysvuosikokous (9)

Tapahtumat

- 01.01. Reijo Ruokonen: Eka-ekaa –pinnakisa (15 osallistujaa, 44 lajia, voittajalla 30)
- 30.-31.1. Valtakunnallinen PihaBongaus –tapahtuma [335 pihaa, 44 lajia, into 2,02]
- 10.02. Pönttötalkoot Noljakan koululla (9)
- 03.03. Pönttötalkoot Noljakan koululla (9)
- 13.03. Petolintuharrastajien kokous Heinävaarassa kennelmiesten majalla (20)
- 17.04. Toritapahtuma: PKLTY esittely ja pönttömyynti (n.120-150)
- 21.04. FotoFennican laite-esittely (Mikko Kataja) Joensuu Hanhentie (noin 10)
- 08.05. Valtakunnallinen ”Tornien taisto”, 12 tornia (Yhdistystornit Värtsilä Hopeakallio ja Joensuu Höylas) (15+36) (Valtimo, Kalliojärvi 82 lajia, sija 36.)
- 15.05. Yhdistysretki Ilomantsi, Möhkön torni (5)
- 12.06. Vesa Jouhki: Pogostan lintumaraton (Ilomantsi,pinnakisa) (7 joukk., 20 osall.)
(joista kaksi joukkuetta atlasta painotteisesti)
- 2.-4.07. Atlasretki Valtimon-Nurmeksen pohjoisosiin (3)
- 1.8.-30.8. Urho Paakkunainen: Pinnakisa/Elokuu (14) (182 lajia, voittajalla 156)
- 19.9.-17.10. Kiteen hanhiviikot (satoja) (yhdessä Keski-Karjalan luonnonystävien kanssa)
- 04.12. Juha Hartikainen&Jouni Mertanen: Perinteinen talvilintukisa (7 joukkuetta, n. 15 osallistujaa.)
- 11.12. Tikkapikkujoulu (pyynti+illanvietto) (30, joista PKLTY 15).

2.2 Julkaisutoiminta

Yhdistyksen julkaisema *Siipirikko*-lehden normaalivuosikerta käsittää 4 kokonaan värillistä numeroa. Lehden toimittamisesta vastasivat syksyyn asti Hannu Kauhanen (vastaava toimittaja) sekä Markku J. Huttunen (taitto). Vuoden 2010 aikana lehteä julkaistiin numerot 4/2009 ja 1/2010. Syksyllä uudeksi päätoimittajaksi ryhtyi Harri Hölttä. Uuden taittajan löytyminen takkuili ja lehden julkaisuun syntyi viive. Vuoden 2010 numerot ilmestyvät vuoden 2011 puolella.

Yhdistyksen www-sivuston ylläpidosta alkoi huolehtia Tarmo Sotikov. Www-sivuston merkitys yhdistyksen toiminnan päämäärien edistämässä ja tiedon välittämisessä oli hyvin tärkeä.

2.3 Höytiäisen kanavan lintuasema

Lintuaseman toiminta oli aktiivista ja rengastuksissa päästiin reilusti yli 27 vuoden keskiarvon. Lintuja rengastettiin vaihtelevasti läpi vuoden miehityksen ollessa yhtäjaksoisempaa syyskaudella elokuun alkupuolelta marraskuun alkupuolelle. Rengastuksia kertyi 66 lajista yhteensä 5040 ja kontroleja kaikkiaan 305. Rengastusmäärässä on nousua edellisvuoteen 20 %. Runsaimmat verkkolajit olivat urpiainen (837 rengastusta), pajulintu (693), hömötiainen (546), sinitiaainen (540, ennätys), talitiaainen (396) ja punarinta (347, ennätys). Ennätyksiä tehtiin myös seuraavien lajien osalta: metsäkirvinen (140), rautiainen (186), töyhtötiainen (20) ja pohjansirkku (36). Rengastuksista vastasivat Ari Latja (3852 rengastusta), Markku Huttunen (653), Johanna Lakka (431), Roni Väisänen (54) ja Juha Miettinen (50). Toukokuussa lintuasemalla kävi muutamia koululais- ja opiskelijaryhmiä tutustumassa rengastukseen. Kesällä rengastettiin edellisvuosien tapaan pesäpoikasia ja emolintuja aseman lähistöllä. Talvilintuja ruokittiin kahdessa pisteessä.

2.4 Lintujensuojelu

Yhdistyksen suojelu- ja IBA-vastaavana toimi Heikki Pönkkä. Kaikilla Pohjois-Karjalan IBA-alueilla on nimetyt kohdevastaavat. Lisäksi osallistuttiin BirdLife Suomen uhanalaisten ja vähälukuisten lajien seurantatutkimuksiin.

Linnustonsuojelun edistämiseksi yhdistys teki laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Suojelupainotteista toimintaa tehtiin viranomais-, kunta- ja paikallistasoilla, myös yksittäisten lintu- luontoharrastajien keskuudessa.

Tiira –havaintoaineistoa hyödynnettiin monissa linnustonsuojelua edistävissä yhteyksissä. Aineistoa luovutettiin muun muassa Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen käyttöön ja luonnonsuojelupiirin toteuttaman järvilinnut -hankkeen käyttöön. Havaintoaineistoa luovutettiin myös tutkimustoimintaan (mm. peltopyy, kuukkeli, lintuatlas).

Yhdistys osallistui lintuvesien kehittämiseen ja kunnostamiseen liittyviin kysymyksiin, antaen viranomaistahoille palautetta asiakohtaisesti.

Yhdistys vaikutti monin eri tavoin maankäyttöön liittyviin asioihin. Yhdistys antoi palautetta ja esityksiä kaavoituksiin liittyvissä kysymyksissä. Suojeluvastaava osallistui muun muassa maakuntaliiton tuulivoimaa ja linnustoa käsitteleviin suunnittelukokouksiin. Maankäytön suunnitteluun liittyvissä asioissa pidettiin näkyvästi esillä uhanalaisten lintulajien tarpeita.

Jatkettiin yhteistyötä Metsäkeskus P-K:n kanssa luovuttamalla uusien löytyneiden pesäpaikkojen sijaintitiedot (sääksi, kana-, hiiri-, mehiläishaukka, viirupöllön luonnonkolot,

huuhkaja ja lapinpöllö). Metsäkeskus on menestyksekkäästi toteuttanut ”Petolintujen pesien huomioiminen metsätaloudessa- luonnonhoitohanketta”.

Petolinnut ja metsätalous- kirjan painos alkaa olla lopussa. Ajantasaistamista ja uutta painosta selvitetään.

Yhdistyksen jäsenillä on vajaa 1000 pöllöpönttöä ja noin 300 tuulihaukanpönttöä. Eri lajeille tarkoitettuja pönttöjä jäsenet sijoittavat vuosittain maastoon satamäärin. Talkoilla tehtyjä pönttöjä myytiin (mm. toritapahtumassa) noin 150.

BirdLife Suomen vuoden 2010 projektilajeista kuikasta ja kaakkurista koottiin havainnot yhdistyksen toimialueelta Tiira-järjestelmään.

Osallistuttiin Kuukkeli metsäluonnon suojelun monipuolistajana METSO-yhteistoimintaverkostoon. Kuukkelikartoituksia tuettiin osallistumalla matkakustannuksiin 300 eurolla. Käytännön tasolla yhteistyötä on tehty Metsäkeskus P-K:n kanssa, joka on aloittanut luonnonhoitohankkeen, jossa kuukkeli on osaksi kohteena.

Pohjois-Karjalan Sähkölle on ilmoitettu linnuille (etenkin joutsenille) vaarallisista sähköjohdoista. Johtojen merkintä on tehtiin 2010 ainakin Enon Jakojärvelle ja Juuan Nunnanlahteen.

Risto Juvaste ja Reijo Ruokonen organisoivat lintujen talviruokintaan merkittävät määrät auringonkukkaa, rasvaa yms.

Yhdistyksellä on suojeluvastaavan kautta edustus seuraavissa organisaatioissa:

Koitereen säännöstelyn seurantaryhmä

Pohjois-Karjalan Metsähallituksen neuvottelukunta

Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) pysyvä asiantuntijajäsen

BirdLife Suomi, suojelutoimikunta, jäsen

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri, aluepäällikkö

Järvilinnut hankekoordinaattori –hanke,

2.5 Arkistot ja lintuhavaintojen keruu

Vuodesta 2008 lähtien yhdistyksen lintuhavaintojen keruu ja arkistointi on tapahtunut Tiira-havaintojen keruujärjestelmään. Lisäksi arkistoitavia havaintoja kerätään erikseen petolintujen pesinnästä. PKLTY:n petolintuarkistoon pesintään liittyviä havaintoja on kerätty aktiivisesti vuodesta 1982 lähtien (ylläpitäjänä Hannu Lehtoranta).

Tiira- havaintojärjestelmään ilmoitettiin vuonna 2010 yhteensä 37855 havaintoa P-K:sta (v.2009 35947 ja v. 2008 37579 havaintoa). PKLTY:n yhdistyskäyttäjinä toimivat Kimmo Järvinen, Harri Kontkanen, Hannu Lehtoranta, Jani Varis, Roni Väisänen ja Pentti Zetterberg sekä pääyhdistyskäyttäjänä Harri Hölttä. Yhdistyskäyttäjät tarkistivat lintuhavaintoja ja korjasivat mielenkiintoisuusrajoja Tiirassa.

Yhdistyksen hallitus on harkintansa mukaan luovuttanut ja myynyt havaintoarkistojen tietoja sopiviksi katsomiinsa tarkoituksiin.

Maakunta-arkistossa sijaitsevat aluerariteettikomitealle tehdyt havaintoilmoitukset vv.1976-2001.

Yhdistyksen laajan paperi- ja diakuvien arkiston väliaikaisena sijoituspaikkana toimi Pentti Zetterbergin työhuone yliopistolla. Nykyään pääosa mm. Siipirikossa käytettävistä kuvista on digitaalisessa muodossa.

Yhdistyksen jäsenet osallistuivat valtakunnalliseen kolmanteen lintuatlas-hankkeeseen, jonka edistämiseksi yhdistys järjesti heinäkuun alussa atlasretken Nurmeksen ja Valtimon

pohjoisosiin (3 pv). Ilomantsin pinnaralliin osallistui ainakin pari joukkuetta, joilla havainnoinnin painopiste oli atlasen edistäminen. Syrjäisten atlasruutujen selvittämiseen panostettiin 500 euron kulukorvauksilla. PKLTY:n atlasvastaavana toimi Hannu Lehtoranta.

Vuoden erityistutkimuslajeina olivat kuikka ja kaakkuri. Havaintojen perusteella lajivastaavat Heikki Pönkkä ja Harri Kontkanen ovat pystyneet tekemään kummastakin lajista aikaisempaa tarkemman arvion P-K:n pesivästä kannasta.

Yhdistys ylläpiti jäsenten viestintää varten tarkoitettua sähköpostilistaa (pk_lintulista), johon lähetettiin n. 800 viestiä. Listan ylläpidosta on vastannut Hannu Huuskonen. Listalla oli toimintavuoden lopussa 124 osoitetta.

2.6 Kirjasto

Yhdistyksen kirjasto oli omana osastonaan Joensuun yliopiston Biologian laitoksen kirjastossa. Rakennuksen remontin jäljiltä kirjasto oli kertomusvuonna varastoituna eikä käytettävissä. Lintulehtivaihdon myötä yhdistyksen kirjastoon saapuu valtaosa maamme lintulehdistä. Uusimmat lehdet kierrätettiin Joensuun kaupunginkirjaston lehtilukusalin kautta. Yhdistyksen kirjastosta lähes puolet koostuu Esko Lapilta saadusta suuresta lintukirja- ja -lehtikokoelmasta. Loppuvuodesta käynnistettiin arkistojen ja kirjaston siirto uusiin tiloihin.

2.7 Retket ja retkikummitoiminta

Yhdistyksen retkikummina toimivat Hannu Lehtoranta ja Markku Halonen. HL toteutti kolme retkeä (Yliopiston yok:n ympäristöryhmän pöllöretki, Vuokon Martat ja Juuan 4-H). MH toimi Kiteen hanhiviikkojen järjestelyissä.

Yhdistys järjesti yhteisretken 15.05, joka suuntautui Ilomantsiin tutustumaan uuteen Möhkön näköalatorniin (yksityinen). Atlasretki suuntautui Valtimo-Nurmes alueelle 2.-4.7.

2.8. Muu toiminta

Yhdistys osallistui jälleen huhtikuussa maakuntakisaan Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Kuusamon kanssa..

Yhdistyksen hallituksen edustajat (Heikki Pönkkä, Pentti Zetterberg) osallistuivat Liperin Mattisenlahdelle toteutetun (LionsClub) lintutornin suunnitteluun.

Yhdistyksellä on yhteistyösopimus valokuvausliike *Kuvanmaailman* kanssa. Sopimuksen perusteella yhdistyksen jäsenet saavat 15% alennuksen kaikista perustuotteista.

3. Talous

Tilivuoden tulos oli alijäämäinen 1287,43 € Yhdistyksen oma pääoma vuoden lopussa oli 6818,98 € Merkittävin menoerä oli *Siipirikko*-lehden kustantaminen.

Jäsenmaksu oli aikuisilta 25 € opiskelijoilta 20 € ja perhejäseniltä 5 € Siipirikko-lehti ei sisältynyt perhejäsenmaksuun. Jäsenmäärä oli v. 2010 lopussa yhteensä 184 (159 varsinaista-, 18 opiskelija- ja 7 perhejäsentä). Lisäksi 5 Siipirikon tilaajaa. Jäsenmaksusta 11 euroa jäseneltä meni BirdLife Suomelle.

Tilintarkastajina toimivat *Urho Paakkunainen ja Kati Pajunen, varatilintarkastajina Harri Kontkanen ja Jani Varis.*

4. Yhteydet muihin yhdistyksiin

Yhdistyksen edustajina BirdLife Suomen edustajistossa toimivat Hannu Lehtoranta ja Roni Väisänen. HL osallistui edustajiston kevätkokoukseen Lappeenrannassa. Suojeluvastaava Heikki Pönnkä toimi Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin aluepäällikkönä. Luonnonsuojelujärjestöjen kanssa tehdään yhteistyötä etenkin kaava-asioissa ja tapahtumien järjestämisessä.

Tikkaharrastajien tapahtumassa kokoontuvat PKLTY:n, Orioluksen, EKLY:n ja Joensuun luonnonystävien väki. V.2010 järjestelyvastuu oli PKLTY:n jäsenillä.

PKLTY:n jäseniä osallistui Keski-Karjalan luonnonystävien järjestämään vuosittaiseen Metsälintumaraton-tapahtumaan.

5. Tiedotustoiminta

Annettiin lausuntoja ajankohtaisista lintumaailman tapahtumista alueen sanomalehtiin sekä radio-ohjelmiin. Yhdistyksen tapahtumista tiedotettiin pk_lintulistalla ja kotisivuilla.

Tämä toimintakertomus hyväksyttiin yhdistyksen sääntömääräisessä kevätkuukokouksessa Joensuussa 27.4.2011.